

СЬОГОДНІ

З КОНВЕЙЕРА ЗАВОДУ „Червона зірка“ ЙДЕ ОСТАННЯ ПАРТІЯ СІВАЛОК в рахунок 24 тисяч

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання V
№ 57 (408)

Неділя, 14 травня 1961 р.

Ціна 2 коп.

РЕПОРТАЖ

У ПРОСТОРОМУ, з високими склепіннями цеху живуть масивні металеві істоти — верстати. З першого погляду здається, що велику силу треба мати, щоб управляти цими незграбними велетнями. Насправді ж це розумні машини і настільки слухняні, що підкоряються навіть тендітним дівочим рукам. Он як чітко і безвідмовно працює вертикально-свердильний верстат у Інни Вінницької і Лори Бондар. Біля дівчат — гірка металевих деталей марки «СКВ-808» або «труб», як їх називають у цеху. Деталь не може піти на конвейер у такому вигляді, в якому прийшла з ливарного цеху. Для того, щоб вона з'єдналася з іншими, увійшла в секцію кукурудзяної сівалки «СКГН-6», їй потрібно мати отвори.

Стрімкий натиск свердла, від чого над білим струменем охолонувала ланка і емальсі звивається легкий сизуватий пар, і отвір готовий. Дівчата працюють на підвищених обертах, що дає змогу виконувати по дві норми за зміну. У Валі Гордуи, яка стоїть за іншим верстатом, темпи теж не

Вони власно ЖИТТЯ МАШИНАМ

нижчі. Між іншим, Валя не лише на роботі швидкісниця. Вона — чемпіон міста серед дівчат у бігу на 500 метрів.

Дівчата, з якими ми вас уже познайомили, працюють у комсомольсько-молодіжній бригаді свердлувальників, яку очолює Володимир Полудень. Півтори дівчата змінюють тут ні для кого не в дивину. Від душі, на совість працює молоді. А зараз особливо. Зовсім мало часу залишилося до закінчення строку виконання урядового завдання по виготовленню 24 тисяч кукурудзяних сівалок, і молодому комуністичному колективу хочеться ще раз підтвердити, що почесне звання він носить не дарма.

Таких підтверджень у бригади є доволі. Свердлувальники оволоділи професією газозварювальників, працюють на один наряд, борються за право працювати без контролерів, оголосили нещадну війну бракові.

Лише за квітень тут змонтовано інструментів на 150 карбованців. Бригада застосувала універсальне пристосування для підрізання деталей, що різко збільшило продуктивність праці.

Багато ще цікавого можна розповісти про цей хороший колектив. Але погляньмо, як ідуть справи у їх друзів і суперників по змаганню, у сусідньої бригади свердлувальниць. Попереджаємо відразу ж: суперники дуже небезпечні — всім відома Альбіна Кравцова.

Справді, ці дев'ятеро дівчат-свердлувальниць не знають ні втоми, ні меж у своїх досягненнях. Вони обслуговують 11 верстатів різної конструкції, виконують 18 операцій. І кожна з них — чи то сама Альбіна, чи Ніна Червашко, Ліза Філоненко або котра інша може стати за будь-який верстат, виконати будь-яку операцію. Допомогає дівчатам у роботі кмітливість. Вони застосували швидкозамінні патрони, що прискорюють установку свердла. А зовсім недавно з'явилося ще одне нехитре, але дуже корисне пристосування: такі похилі жолобки з'єднали верстати. Свердлувальниця, зробивши свою операцію, кидає деталь у жолобок, і вона котиться до іншого верстата.

— Тепер не носимо важкі деталі від верстата до верстата. А головне — швидкість зростає, — каже Альбіна.

У неї в руках — металевий кронштейн. Робітники між собою називають цю деталь «горшком».

— Вірніше було б назвати її серцем сівалки. Он, бачте, скільки там різних отворів, які з'єднують її з іншими деталями, — говорить бригадир свердлувальниць, кладучи у штабель ще одне металеве «серце».

...Розмірений трудовий гул наповнює цех. Та все ж у ньому можна розпізнати характерне потрескування: працюють електрогазозварювальні апарати. Іноді

з-за перегорідки фейер в ерковим суцвіт'ям вигляє голубий вогник. У господарів його, зварювальників, справи йдуть добре.

Особливо ж у комсомольців Миколи Карасьова та Миколи Ковики, які на 180—190 процентів виконують змінні завдання.

Вдвоє цеху простяглась металева стрічка конвейера, навколо якої вишукувались слюсарі-складальники. У кожного — своя операція, але роблять вони одну справу: збирають воедино, в готові секції, все те, що створено колективом цеху, заводу. І тому комсомольцям-слюсарям тт. Шаповалову, Шинкаренку, Вдовенку, Кожухарю дуже подобається їх робота.

А втім, своя приємність є в кожній праці. Комсомолец Володимир Пузік, який пакує, готуючи до відправлення, секції сівалок, теж цілком справедливо переконаний, що його обов'язки дуже важливі. Адже кожна з 24 тисяч машин, випущених червонозів'язцями в рахунок урядового завдання, потребувала й хорошої упаковки.

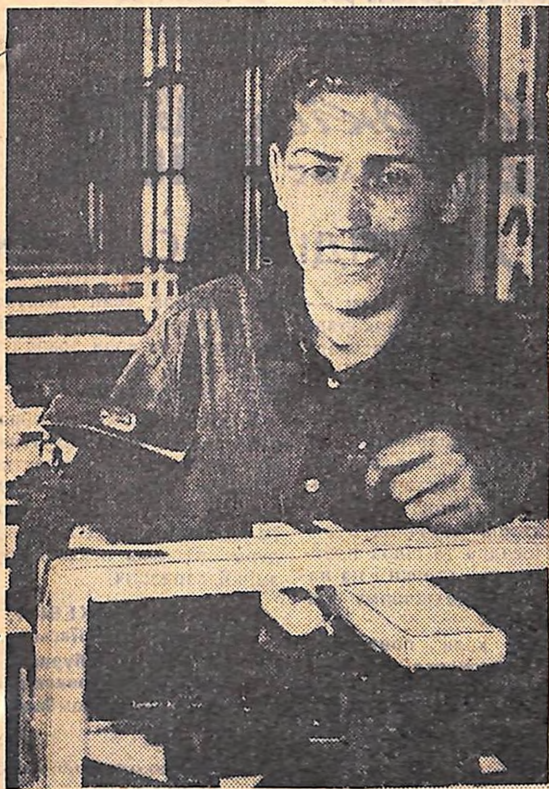
По естакаді транспоруються готові до відправлення ящики з секціями сівалок. Машини вже скінчили свою подорож по цехах заводу. Тепер у них інший шлях — на лани колгоспів.

Т. БОДНАР.

Завод «Червона зірка».

На знімку: Володимир Пузік за упаковкою сівалок.

Фото В. Бондаренка.

За особистий трудовий подарунок з'їзду партії — підтримують кіровоградці москвичів

ГАЗЕТА з розповіддю про почин комсомольців-москвичів потрапила у механічний цех під час обідньої перерви. Хлопці з нашої слюсарної дільниці відразу ж організували обговорення прочитаного.

Ще раніше наша дільниця взяла зобов'язання — до дня відкриття ХХІІ з'їзду КПРС вибороти звання комуністичної. Тепер же кожен зобов'язується готувати свій власний подарунок партійному з'їздові. Наші ударники комуністичної праці — Анатолій Зибін, Петро Дрозд — допомагають вибодити це звання товаришам по верстату.

СХВАЛЮЄМО

Цікавим є рішенням краєвих раціоналізаторів дільниці Івана Юхитенка й Григорія Дідики. Вони дають слово внести раціональні пропозиції, сума економічного ефекту від яких повинна дорівнювати сумі їх заробітної плати за рік.

Всією дільницею включились ми у змагання «7 за 6», але поки що виконання семигодинних завдань за 6 годин домоглися Іван Копіляров, Григорій Байштам, Федір Мусурлега. Це повинно стати

надбанням кожного робітника. Крім того, ті з товаришів, які ще не мають другої професії, беруться оволодіти однією з суміжних.

Щодо процентних показників виконання місячних планів, то всі ми боротимось за нові, підвищені. 130—140 процентів планового завдання — віднині мета кожного з двадцяти слюсарів дільниці.

В. ОВЧАРЕНКО,
майстер Александрійського авторемонтного заводу.

Урочисте засідання в Тбілісі

ТБІЛІСІ, 12 травня. (ТАРС). Сьогодні тут відбулось урочисте засідання Верховної Ради Грузинської РСР і Центрального Комітету КП Грузії, присвячене 40-річчю встановлення Радянської влади і утворення Комуністичної партії Грузії. Присутні палкими оплесками зустріли появу в президії Першого секретаря ЦК КПРС, Голови Ради Міністрів СРСР товариша М. С. Хрущова, керівників Комуністичної партії і уряду Грузинської РСР, а також глав делегацій союзних республік, які прибули на свято.

З доповіддю про 40-річчя встановлення Радянської влади і утворення Комуністичної партії Грузії виступив тепло зустрінутий присутніми перший секретар ЦК КП Грузії В. П. Мжаванадзе.

Потім з яскравою промовою до присутніх звернувся Голова Ради Міністрів СРСР товариш М. С. Хрущов. Його промова була вислухана з величезною увагою і не раз переривалася палкими оплесками.

Від імені і за дорученням ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Ради Міністрів СРСР М. С. Хрущов сердечно поздоровив усіх трудящих республіки з 40-річчям з дня встановлення Радянської влади і утворення Комуністичної партії Грузії і побажав їм нових успіхів у будівництві комунізму.

М. С. Хрущов зачитав привітання Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу, Президії Верховної Ради Союзу РСР і Ради Міністрів СРСР Центральному Комітетові Комуністичної партії Грузії, Президії Верховної Ради Грузинської Радянської Соціалістичної Республіки і Раді Міністрів Грузинської РСР.

Комуністична партія Грузії, — гово-

риться в привітанні, — один з найстаріших бойових загонів великої партії Леніна. Її історія — нерозривна складова частина історії славної Комуністичної партії Радянського Союзу. Утворення Комуністичної партії Грузії було подією великої політичної ваги в житті грузинського народу. Під керівництвом ленінського Центрального Комітету Комуністична партія Грузії очолила боротьбу трудящих за соціальне і національне визволення, а після встановлення Радянської влади — за будівництво нового, соціалістичного життя, за розквіт економіки і культури республіки.

Протягом чотирьох десятиріч трудящі Грузії в дружбі з народами Закавказзя, разом з усіма народами нашої країни успішно розв'язують завдання комуністичного перетворення суспільства. За ці роки Грузія перетворилась у республіку з могутньою промисловістю, багатогалузевим сільським господарством, високорозвинутою соціалістичною культурою.

Центральний Комітет Комуністичної партії Радянського Союзу, Президія Верховної Ради СРСР і Рада Міністрів СРСР висловлюють тверду впевненість у тому, що трудящі Грузії не пошкодують сил і енергії в боротьбі за успішне розв'язання величезних завдань комуністичного будівництва.

У привітанні висловлено побажання талановитому грузинському народові нових успіхів у будівництві комунізму, у виконанні завдань семирічного плану, в боротьбі за дальший розквіт економіки і культури республіки.

Потім з привітаннями виступили керівники делегацій братніх республік, які були присутні на урочистому засіданні.

КОМСОМОЛЬСЬКА рекомендація

дбайливих гос-подарів вони критикують у бойовому листку, органі бригади «легкої кавалерії».

Робітники агрегатного зна-

ИШЛИ збори партійної організації Кіровоградського агрегатного заводу. Секретар партбюро А. С. Бондаренко читав анкету вступаючого кандидата у члени КПРС.

— Третя рекомендація — від першопартійної комсомольської організації, — повідомляє Андрій Семенович.

— Будуть запитання до товариша Баранчикова? — запитує головуєчий.

До столу президії вийшов середній за зріст юнак у спортивній куртці. Знявши куртку, він показав чорні від чавуниного пилю руки. Він прийшов на збори прямо від перстата (працював у другій зміні). В залі прокотилася легенький шумок і раптово стих. Десятки очей зупинилися на цьому хлопцеві. Від людей, які сиділи тут, залежало, здавалося, даліше життя молодого робітника. «Чи приймуть вони мене в свою сім'ю — згуртовану сім'ю комуністів?» — ця думка в ту мить непокоїла Анатолія Баранчикова.

Питань було мало. Анатолія знали на заводі добре.

...Восени 1958 року прийшов він сюди. Спеціальності у хлопця не було, і його прийняли робітником будівельної бригади. Деякий час працював у цьому колективі. Але будівництво, де все таким простим і звичайним здавалось Анатолію, не дуже вабило юнацьку душу. Воно не було його покликанням. Потяг до знань, до складної техніки привів його в перший механоскладальний цех. Починав учнем токаря. Суміщаючи роботу з заняттями на курсах технічного навчання, А. Баранчиков швидко озолодів улюблену професію. Незабаром про нього заговорили як про передовика виробництва.

І після роботи у Анатолія знаходиться багато невідкладних справ. Комсомольське бюро доручило йому керувати постійнодіючою рейдовою бригадою «легкої кавалерії». Члени бригади пильно слідкують за економією електроенергії, за санітарним станом в цехах. Не-

ють А. Баранчикова і як хорошого соліста. Він першим відгукнувся на заклик створити в цеху добровільну народну дружину по охороні громадського порядку. Це він безкоштовно навчив спеціальності токаря демобілізованого воїна тов. Головенка. Це йому одному з перших в цеху було присвоєно звання ударника комуністичної праці.

Зараз Анатолій володіє спеціальностями токаря і фрезерувальника, обслуговує складний агрегатний горизонтально-розточувальний багатощиндильний верстат. Ставши на трудову вахту за гідну зустріч наступного ХХІІ з'їзду КПРС, він разом зі своїм напарником комсомольцем Валентином Ласковим вирішив підготувати до цього дня індивідуальні подарунки, змагатися за звання агрегату комуністичної праці. Хлопці зобов'язались виконувати 7-годинні завдання за 6 годин, обходитись без наладчика, весь малий ремонт виконувати своїми силами, один місяць на рік працювати з економією інструментом. Місяць тому Анатолію присвоєно звання майстра «Золоті руки».

Ім'я члена комсомольського бюро цеху, токаря Анатолія Степановича Баранчикова знесено тепер в заводську «Книгу пошани». І ще одна сторінка в житті Анатолія: колектив заводу направляє його на навчання до вузу.

Справді великої душі людина. Такий завжди буде попереду, завжди чітко виконуватиме доручення колективу... Такий гідний високого звання комуніста

— Хто за те, щоб товариша Баранчикова прийняти кандидатом у члени КПРС? Одногоспод!

Не встиг Анатолій сісти на місце, як до нього потягнулись мускулісті руки друзів, які гаряче поздоровляли його з вступом кандидатом у члени КПРС.

В. ЧАБАНЕНКО,
Інженер, член комітету ЛКСМУ
Кіровоградського агрегатного заводу.

ДРУКАРІ „за рознарядкою“

ПРО ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ ШКОЛЯРІВ

УЧБОВИЙ РІК закінчується. В школах ідуть екзамени з виробничого навчання. І все ж я хочу повернутися до минулих занять з цієї дисципліни. Вони у великій мірі проливають світло на прогалини в знаннях, що виявляються на екзаменах, більше того, визначають дальшу долю випускників.

Я працюю робітником в облдрукарні, де проходили виробничу практику учні 15-ої, 24-ої Кіровоградських середніх шкіл. Те, що мені довелося побачити під час занять школярів, наводить на глибокі роздуми.

...Дзвінки сповіщають по цехах про початок робочого дня. Група хлопців, перемовляючись між собою, байдуже залишається на подвір'ї. З'являється біля них техредактор облідавніцтва М. Водяницький. Хлопці неохоче йдуть за ним в цех: і цей день, як і попередній, не принесе їм, восьмикласникам 15-ої школи, нічого нового, цікавого. Відслухають теорію, потім поперносять папір в цех, заберуть звітні гогову продукцію, а далі можеш займатися, чим завгодно.

— Пасивні учні, — зауважує М. Водяницький. — Не цікавляться самі нічим... Хто ж винен у цій згубній пасивності?

Раніше хлопці навчалися спеціальності на заводі «Сільгоспдеталь». Їм подобалось там завантажені цікавою роботою години, подобалась майбутня спеціальність автослюсаря. Михайлу Шаргородському і Олександру Брайченку перші розряди присвоїли.

Можливо, і нова, друкарська справа, захопила б учнів, якби вони зустріли на виробництві увагу, а не постійно відчували свою зайвість, недовір'я.

До машин хлопців не допускають, дарма, що є напказ директора друкарні закріпити кожного учня за машиною. Частіше школярі використовуються просто як підручна сила.

Таке поняття про завдання учнів панує і в палітурному цеху, де за практикою відповідає майстер цеху А. Водяницька. Тут навчаються однокласники хлопців з 15-ої школи і десятикласники 24-ої школи.

На перший погляд ніби все гаразд у дівчат: працюють. Та що то за праця! Недовір'я і формальне ставлення до підготовки молодих спеціалістів зробили свою справу: лише одиниці з дівчат освоїли окремі палітурні операції.

А втім, робітниця цеху мають рацію, не довіряючи ученикам складних операцій. Адже школяркам ніхто спеціально не роз'яснював, не чинив, як виконувати ту чи іншу роботу. Знайти будь-яке заняття учням — поки що єдина турбота майстрів. З п'яти десятикласниць, що навчаються друкарській справі (відповідальний майстер цеху Г. Г. Равінський) уміє самостійно працювати біля машини одна Г. Музиченко.

Та найпершу відповідь про стан виробничого навчання чекають від шкіл. Лічені дні залишилися до того часу, коли школярі вийдуть у самостійне життя. І замість надійної пугівки — нерідко промаршовані години, кошти.

Передусім, як видно навіть на прикладі учнів 15-ої та 24-ої шкіл, не враховуються особисті нахили і стремління. Пришла роз-

нарядка з міськвиконкомом, як висловився завуч 8-ї школи М. Дука, — і весь клас, скажімо, вчиться на друкарів.

Чи не в цьому шукати перш за все корінь зла — пасивності? Немає потреби багато говорити про те, що значить любов до своєї праці, як впливає вона на продуктивність, на настрої людини. Лору Федорову знають у дев'ятому класі 8-ої середньої школи як спокійну, врівноважену дівчину. Зовсім мінеться учениця на заняттях у майстерні індопошиву комбінату побутового обслуговування. Нелюбіма праця нервує, роздратовує. А як би хотілося Лорі працювати біля машини у друкарні, так само, як Людді Білоцерківській, Соні Равській та іншим десятикласницям 24-ої школи — шити.

— Ніяк не можна дробити клас! — зустрічає протести педагогів. — Аж ми не зможемо слідкувати за ними. Буде порушення дисципліни.

Та ніщо не стане кращим вихователем, ніж бажання. При його наявності буде ініціатива, дисципліна, висока кваліфікація. Обов'язок школи — з молодших класів знайомити учнів з підприємствами, вивчати постійно їх нахили.

Не слюсарів, друкарів, швачок «за рознарядкою» передбачало введення політехнізації шкіл. Виробництво чекає висококваліфікованих, переконаних у цінності свого заняття спеціалістів, здібних, ініціативних.

А. ЧАЛІЙ.

м. Кіровоград.

ВІДПИСАТИСЯ? ВІДМОВЧАТИСЯ?

В ОДНОМУ з березневих номерів «Молодого комунара» був опублікований лист «Як розпався хор?». Йшлося про те, що в колгоспі імені Боженка припинив своє існування хор доярок молочно-товарної ферми. Завідуюча клубом Н. Гуртова, яка керувала цим самодіяльним колективом, виїхала з села, і він розпався.

Незабаром редакція одержала відповідь, яку хочеться навести повністю: «Кіровоградський районі відділ культури на ваш лист № 57 повідомляє, що Федорівський хор розвалився тому, що немає кому керувати цим хором, бо керівник хору Н. Гуртова виїхала з села Федорівки. Зав. відділом культури Г. Ляшенко».

Доречно запитати у т. Ляшенка: чи замислювався він, даючи таку пусту відповідь, що вона не може задовольнити читачів і редакцію? Адже і без цієї відписки з опублікованого матеріалу було добре відомо, чому припинив своє існування хорівий колектив. Редакція ж чекала і чекає від т. Ляшенка конкретної відповіді про заходи, які вжиті для відновлення роботи гуртка.

Подібні відписки, а то й замовчування критичних виступів газети останнім часом почастишали. Тому й говорити про це доводиться на весь голос. Практика показує, що там, де райкоми ЛКСМУ, керівники підприємств, колгоспів і установ уважно ставляться до сигналів і критичних зауважень в пресі, активність мас відчутно зростає. Адже якою гострою і правдивою не була б критика і самокритика, вона залишається пустим звуком, якщо на місцях не вживаються заходи до усунення виявлених упущень.

Райкоми і міськкоми ЛКСМУ, первинні організації повинні ретельно розглядати кожний критичний виступ газети. Між тим, в деяких районах комсомольські керівники вперто не реагують на виступи газети. Серед настирливих мовчальників, як це не прикро, є навіть секретарі райкомів комсомолу. На позиції прихованого затиску критики скотився секретар Бобринецького райкому ЛКСМУ В. Галаган. У лютому березні газета виступила з двома гострими матеріалами: «Хорошу славу загубили» і «А зміни не сталося». Але В. Галаган, незважаючи на послані нагадування, досі не відповів редакції про заходи, які слід було вжити для відновлення втраченої слави доярок з молочно-товарної ферми колгоспу «Комінтерн» та активізації внутрікомсомольської роботи в артілі імені Щорса. Чи ж до лица секретареві і членам бюро райкому комсомолу так ставитися до виступів газети? Як скравим виявом критики знизу є юнкорівські

НЕ ВИЙДЕ!

листи, які щодня надходять до редакції. В них комсомольці і молодь повідомляють про недоліки, розповідають про досягнуті успіхи. Переважну більшість цих сигналів газета використовує як окремо, так і в тематичних оглядах «З редакційної пошти», або надсилає на розслідування. Один з таких оглядів «Бути здоровими — це велика радість» опублікований в номері за 24 лютого ц. р. В ньому було піддано критиці ряд лікувальних закладів області за незадовільне медичне обслуговування трудящих. Більше місяця займався розслідуванням цього виступу інспектор облздороввідділу В. Озінковський. Причина такої бюрократичної тяганини, як виявляється з зробленої у відповіді приписки, дуже «поважна». «Відповідь затримана у зв'язку з хворобою машиністки», — без зазріння совісті повідомив редакції інспектор. Хіба це партійне, ділове ставлення до критики?

Не перевелися вперті мовчальники і в Кіровоградському міськвиконкомі. Більше місяця тому група читачів порушила на сторінках газети питання про заміну застарілих, нічим не виправданих назв деяких вулиць і провулків. Тричі надсилали редакція у міськвиконком нагадування, а звіти ні звука.

В. І. Ленін вимагав від газет ділової, нещадної, справді революційної війни з конкретними носіями зла. Відображаючи всю багатогранність нашого радянського життя, роблячи надбанням мас зразки і приклади, які заслуговують наслідування, партія націлює газети на всемірне підвищення рівня критики і самокритики, викриття всього негативного, що заважає нашому рухові вперед.

Успішне розв'язання величній програмі комуністичного будівництва вимагає дальшого підвищення ідеологічної і організаторської ролі нашої преси — найсильнішої і далекобійної зброї Комуністичної партії. Узагальнюючи і пропагуючи всенародний досвід в промисловості і сільському господарстві, газети покликані виносити на громадський суд все старе, віджиле, негативні явища і факти, рішуче засуджувати спроби відмахнутися від критики, що йде зі сторінок преси.

Отже, треба закликати до порядку тих керівників, які намагаються відгородитися від виступів газети нічого не значущими відписками, приглушити громадське звучання сигналів преси впертою мовчанкою.

НА ДОГЛЯДІ ПРОСАПНИХ

Оникіівський відділок — один з відділків бурякоградгоспу Маловісківського цукрокомбінату, де найбільше зосереджено вирощування маточних буряків та сіяння буряковисадок. В цьому році у відділку посаджено 200 гектарів буряковисадок та посіяно понад 70 гектарів маточних буряків. Посадка та сімба пройшли у стислі строки і на високому агротехнічному рівні.

Тепер, коли появились сходи, розпочався догляд за посівами. Першими в поле по обробітку міжрядь висадок вийшла молодь — Лео-

від Давидов, Іван Квакула та Володимир Мачульський. Кожного дня вони доводять свої норми виробітку до 120—140 процентів.

Хороших успіхів на обробітку сходів маточних буряків добивається колектив агрегату, яким керує механізатор Петро Васков. Своім трактором «КДП-35» він день у день перевиконує змінні завдання.

В. МАТКЕВИЧ,
агроном Оникіівського відділка бурякоградгоспу Маловісківського цукрокомбінату.

Слідом за сівбою механізатори артілі «Україна» Кіровоградського району розпочали обробіток посівів. Тракторист-завідуючий колгоспу. По півторці — дві виробничі норми давав він утримує і на інших роботах.

На знімку: агрегат В. Кухаревського на обробітку посівів гороху; в овалі — ВІКТОР КУХАРЕВСЬКИЙ.

Фото М. САВКУНОВА.

В ДЕНЬ радянської преси, 5 травня, вперше у нашій республіці почався літературний фестиваль, присвячений світлій пам'яті Кобзаря України — Т. Г. Шевченку. Під час фестивалю в багатьох містах і селах побувають письменницькі бригади, зустрінуться з передовиками виробництва підприємств і колгоспів, з студентами і учнями.

До нас завітали наші письменники-земляки Юрій Олександрович Мокрієв і Євмен Михайлович Доломан. Хвилюючі зустрічі з дорогими гостями відбулися в обласній радпартшколі, обласній бібліотеці для дітей та юнацтва імені Гайдара, педагогічному інституті імені Пушкіна, в Рівнянському районному Будинку культури та інших місцях.

Юрій Мокрієв

СЛАВНА земля Кіровоградщини! Славиться вона героями праці і народними талантами, має великі літературні традиції. Серед сумлінних творців української літератури значне місце належить Юрію Мокрієву.

Народився Юрій Олександрович Мокрієв 14 квітня 1901 року в м. Новомиргороді на Кіровоградщині. Закінчив Новомиргородське чотирикласне вищепочаткове училище. До 1922 року працював на місцевій пошті. Потім переїздить у Київ, вчиться живопису, працює художником при клубі заводу «Арсенал», оформляє вистави драмгуртка, виступає і як актор-аматор.

У 1929 році написав першу п'єсу «Реп'яхи» («Віддай партвизиток»), яка в наступні роки обійшла сцени багатьох театрів України. Успіх п'єси сприяв повному переходу Ю. Мокрієва до літературної діяльності. Він пише ряд драматичних творів, які становлять значне надбання нашої літератури. Всього ж ним написано біля двадцяти багатодіючих і одноактних п'єс.

Надзвичайно різноманітна тематика мокрієвських п'єс. Тут і героїка громадянської війни («Григорій Котовський» 1929 — 1958 рр.), і пристрасно-романтичне змалювання звільнення західноукраїнських земель з-під влади польських панів у вересні 1939 р.,

і воз'єднання їх в єдину Українську Радянську державу («Скрипка гуцула», 1940 р.), і трудовий ентузіазм робітничого класу на

будові зруйнованих шахт Кривбасу (відзначена на республіканському конкурсі до 30-річчя Жовтня п'єса «Зорі над копрами», 1947р.), і життя і діяльність видатного українського композитора М. В. Лисенка, його міцні зв'язки з народом і революційним рухом («Творець пісні», 1954 р.) та інші.

Торік Ю. Мокрієв написав п'єсу «Рідна мати моя», в якій ставить хвилюючу морально-етичну проблему батьків і дітей.

Значне місце у творчості Юрія Мокрієва займають гумор і сатира. Ще в роки Великої Вітчизняної війни працюючи в журналі «Перець», письменник створює ряд гуморесок, які зброєю сміху допомагають бити во-

рога. В цей час виходить його книжка «Усмішки Гордія Смішки» (1943 рік). Після війни в своїх творах письменник гнівно бореється з пережитками минулого, піддає гострому, нищівному висміюванню все негативне в нашому житті. Він видає збірки гуморесок «Веселий салют» (1945 р.), «Карась у сметані» (1950 р.), «Льока» (1955 р.), «Миші в роаялі» (1956 р.).

Та не лише гумором захоплюється письменник. Любить він і епічну прозу. Читач знає його збірку оповідань «Старий млин» (1955 р.) і «Зустрічі» (1958 р.). На конкурсі видавництва «Молодь» відзначений його роман «Плавні палають» (1959 р.), який тісно пов'язаний з його попередньою повістю «У плавнях» (1950 р.).

Відомий в літературі Юрій Мокрієв і як сценарист. За його сценаріями знято ряд фільмів: «Долина синіх скель», «Весела змова» тощо.

Незважаючи на свої 60 років, Юрій Олександрович Мокрієв повний молодечого запалу і творчих задумів. Цього року побачила світ книга для дітей «Острів Забутий». Скоро мають вийти з друку збірки гуморесок «Сто колючок в боки» і «Пилесос і молокосос», роман «Чорна буря».

Євмен Доломан

НАШ ЗЕМЛЯК, поет Євмен Михайлович Доломан народився 1919 року в с. Ольгівці Новгородківського району. Закінчивши у 1938 році Устипівську середню школу, вступив до Харківського університету. Брав участь у Великій Вітчизняній війні. Друкуватися почав у 1938 році.

Починаючи з 1950 року, у світ вийшли збірки поезій «Плем'я переможців», «Оновляється земля», «Славна молодість», «Зустрічі і розлуки» та книга оповідань «Серце не камишівному висміюванню все негативне в нашому житті. Він видає збірки гуморесок «Веселий салют» (1945 р.), «Карась у сметані» (1950 р.), «Льока» (1955 р.), «Миші в роаялі» (1956 р.).

Але звернемось до творів поета. Вони скажуть про нього більше, ніж будь-яка біографічна довідка.

Я весь у завтрашньому дні,
Я весь в прекрасному повому,

Тому й не говори мені
Ані про спокій, ні про втому.

Ці слова є піби творчим плацдармом поета. Вони взяті з останньої збірки поезій «Широкий плин», виданої в 1961 році. Поезії цієї книжки пройняті пафосом героїчних звершень нашого народу. Широкий діапазон поетичного осмислення автором радянської дійсності Ширими, схвилюваними словами говорить поет про нашу молодь, яка творить славні перемоги семірічки про металургів, які виплавляють метал, «щоб крилом дзвінким торкався ясних зірок ракетоплан», про вчорашніх «вихрястих хлоп'ят», які вирощують багаті врожаї на роздоллі колгоспних нив.

Але поет розуміє, що не тільки цим щаслива наша молодь. Він оспівує чисту людську любов, вірність. Інтимна лірика тісно переплетена у нього в єдиному поетичному вінку з лірикою громадською. Ліричний герой сприймається, як близька і рідна людина. Євмен Доломан добре відчуває кольори і звуки природи; від-

чувається, що при створенні деяких поезій над ним витала чарівна мелодія української народної пісні.

Порівняно з попередніми збірками поетичне слово Доломана стало більш цільним і вагомим.

В час приїзду Євмена Доломана на Кіровоградщину хочеться побажати йому по черпнути у рідній землі життєдайних соків натхнення і порадувати людей новими художніми творами.

Тарасові

Рідне місто у легкій серпанку
І яснє небо голубє.
По алеї паркової щоранку
Ідучи, вітаю я тебе.
Ти піднявся над минулим віком,
Як живий, стоїш ти серед нас.
Наших перемог творцем і свідком
Був і є ти, рідний наш Тарас.

А життя ж, як пісня солов'їна,
І тебе чарує неспроста.
Бо нездолена в минулім Україна,
Мов троянда, пишно розквіта.
І живе про тебе світла пам'ять
На моїй оновленій землі.
Це тебе на всіх язиках славлять
Всі народи вольної сім'ї.

Новосілля

Приємно пахне фарба світла
І кроки радісно звучать
В новій кімнаті, де розквітла,
Мов сонце, лампа Ілліча.
Стоїть, красується будова,
Вже чути милий сміх дітей,
І господиня чорноброва
Вітає приязно гостей.
Стіл довгий скатертю накрито,
На ньому вина, гори страв.

Зібрались ті, хто сіяв житю.
І хто будинок збудував.
До рук натруджених, дебелих —
Рільничі, теслі, ковалі
Взяли і піднімають келих
За мир, за щастя на землі!

Є. Доломан

Юрій МОКРІЄВ і Євмен ДОЛОМАН серед членів літературної групи Кіровоградського педагогічного Інституту імені О. С. Пушкіна. Фото Т. Авдєєвої.

ОХ, ЦЯ ТЕХНІКА

ГУМОРЕСКА

А ДМІНІСТРАТОРА обласної філармонії Кирила Трохимовича Жученка, який їхав у творче відрядження, проводжав до вокзалу його друг і сусід по парадному, завгосп тієї ж філармонії Малахін. До відходу поїзда ще ціла година. Друзі сіли за столик, випили по чарочці коньяку.

— Це на коні! — цокнувся з Жученком Малахін. — Щоб тобі добре їздилося, організувалося!

— Спасибі, друже!

— Та не забувай жінку! Пиши їй! А то ми, як тільки з дому, забуваємо про них, бідних... Холостяк у кожному прокидається.

— Писатиму, аякже! До речі, це добре, що ти згадав мою жінку. Прощу тебе, друже... Ми ж сусіди... Нагадай за нею!.. Вона в мене ще не стара... Щоб хтось з молодих «стрикулісів» — отих півників, яких я не дуже жалую у філармонії... Розумієш, на останньому містечькому банкеті отой шибайголова, читець Свербінис чіплявся до неї, все на танці її запрошував... Я поїду, а тут почнуться віршички та етюдики! Тож у них, у півників, найперший спосіб спокушати жінчину! А вона в мене ще не стара... Чи довго до гріха! Одно слово, до ручаю її тобі як сусідові!

— Будь спокійний!

Малахін всадовив приятеля у вагон і пішов додому. Проходячи повз Жученкову квартиру, він почув за дверима чоловічий голос. Спинився. Почав прислухатися. І пізнав голос читця Свербіноса! Пізнав і ті його небезпечні «віршички».

«Ти диви, підлий! Чоловік тільки з хати, а він уже й тут... Спокушає. Та й вона хороша...»

Малахін стис кулаки.

«Ну, зараз я вам всиплю перцю».

Що є сили постукав у двері.

Йому довго не відчиняли. Бубонів усе той же голос читця Свербіноса, який не вгамовувався з своїми віршичками.

Обурений Малахін постукав ще гучніше.

— Хто там? — нарешті почувся стривожений голос Жученкової дружини.

— Це я, ваш сусід... Василь Петрович Малахін! Відчиніть!

За дверима почувся якась метушня. Малахін драгував той же голос ненависного йому зараз читця Свербіноса. Нарешті двері відчинилися.

— Що сталося? — злякано запитувала явно розгублена і збентежена господиня, застібуючи гудзики халата.

— Як вам не соромно, Надіє Петрівно! — гнівно накинувся на сусідку Малахін. — Поїзд з вашим чоловіком ще не переїхав Дніпра, а ви... Дайте мені його сьди, піжона. Я з нього зроблю відбивну! Я перекую його віршички та етюдики на синяки!

— Я вас не розумію!

— Де він?

— Хто?

— Свербінис! Я чув його голос!

Жінка дивилася на Малахіна, як на божевільного.

— Прощу! — і повела його в кімнату. — Дивіться!

Малахін дивився на екран телевізора, з якого до нього глузливо посміхався читець Свербінис... Він зараз виступав по телебаченню з читанням ліричних віршів.

Малахін витер з чола холодний піт і безсило впав на канапу.

— Ох, ця техніка... — простогнав він. — Хай би їй грець...

Юр. Мокрієв

Одне лишенько, як-що людина, тільки-но ставши на власні ноги, отак палко полюбить горілку. Що б ото тільки час від часу пити, по святах, то, хай йому грець, нехай п'є вже,

Розступись!

але так, щоб з будь-якого приводу і без приводу... А в Грицька — як тільки аванс на трудодні, як тільки весілля, родни чи іменини, то вже прощавай розум — завтра стрінемося. Прощавай і аванс.

Ото як умочить губи в окаяну — дудлить, як воду. Правда, міру знає: більше циберки не випиває. Але коли вже зарядиться, та прийме оту «міру» — розступися, люд тверезий, Грицько Карев іде.

Спочинку не знає його темпераментна алкогольна душа: таке натхнення на Грицька знаходить. І чого тільки не витворює в екстазі. Задумалося, скажімо, жонглером бути. Полетіти вдома на підлогу тарілки, миски, ложки. А то раптом уявить себе силачем. Тоді вже дружині дстається: штовхає її по хатніх кутках, б'є прийомами боксу

Трицько іде

дозволеними і недозволеними. Діти кричать, плачуть.

Згодом стає клоуном: підходить до коліски та так гойдне-гойдне її, що малесенька Галочка ледь не випаде. Потім на пантомімах починає. Підходить до тещі, замахується... Дружина хапає піднесу над хворою літньою жінкою руку, зі сльозами на очах благає припинити ці «циркові вистави», зглянутись на дочку і сина — дітей своїх. Та Грицько не вгамовується. Хоч в'язи.

Пити... Некорисно, недоборе і упаси всякого від та-

кої спокуси... Руки почнуть трясатися, і ніс рано посиніє, мов недоварена бульба. У Грицька руки поки що не трясуться. Проте ніс, як розповідають клинцівські дівчата, набирає у нього вже вишневого відтінку, дивитися не дуже-то приємно. І такі володарі червоних носів є ще у Клинцях: це і причіплювач Анатолій Данилович Курлов, і обліковець Іван Семенович Захаров. Бо ж вони разом з трактористом Григорієм Каревим люблять його пристрасть до оковитої розділяти.

Клинцями ходять чутки, ніби в селі є товариський суд. Витяги б на нього отих власників посинілих і синіючих носів, та поговорити з ними як слід. В цьому ділі вже робив експерименти голова сільради С. Т. Баласов. Поговорив якимось з Г. Каревим — і той певний час-таки не пив. Шкода, що рідкі такі експерименти.

Д. МАРКОВА, В. ЯТРАНЄВ.

с. Клинці. Кіровоградський район.

Хто буде кращим МОЛОДІЖНИХ ВИДАНЬ?

Редакція газети «Молодий комунар» разом з обласним відділом «Союздруку» оголошують з 15 травня по 25 червня 1961 року конкурс на кращого розповсюджувача молодіжних видань на друге півріччя 1961 року.

Для переможців конкурсу — первинну комсомольську організацію, яка розповсюдить не менше 200 примірників нелімітованих молодіжних видань, в тому числі половину з них газети «Молодий комунар», встановлено дві премії. Перша премія — спортивний інвентар на суму 50 карбованців; друга премія — культінвентар на суму 35 карбованців.

Юнаки і дівчата, які особисто розповсюдять якнайбільше молодіжних видань на друге півріччя 1961 року, але не менше 100 примірників, в тому числі — 50 газети «Молодий комунар», преміюються наручними іменними годинниками.

Матеріали на переможців конкурсу подаються райкомаами комсомолу та районними відділами «Союздруку» до редакції газети «Молодий комунар». Строк представлення до 10 липня 1961 року.

Кажуть, що це було так...

Елія Гаон мав таку дивовижну пам'ять, що, прочитавши книгу один раз, він запам'ятовував її назавжди. Він знав напам'ять 2500 томів і міг, не задумуючись, прочитати будь-який уривок з цих книг.

Сім'я, яка проживала у Франції в Колом'єрі, мала привілеї 1792. Чотири сини мали імена — Січень, Лютий, Березень і Квітень.

КЛУБ—ПЛАНЕТАРІЙ

У клубі села Плетеній Ташлик Маловисківського району днями завалилася стеля.

Ой, рятуйте, друзі любі, Впала стеля в нашій клубі! Кажуть, там наш голова Планетарій відкрива, Будем бачити ми зорі У космічному просторі, І Венеру, і Юпітер, Будем чути, як віє вітер... А спіткають нас дощі — Всі одягнемо плащі. Хай лиш швидше голова Планетарій відкрива!

Приїжджайте, друзі любі, Побувайте в нашій клубі!

В. СТЕПАНОВ.

с. Плетеній Ташлик Маловисківського району.

Рука беруча

РОЗКАЗУВАЛИ мені покійний дідусь, що був у їхньому селі колись в далеку давнину писар волосний Парфентій. Знали всі його, як єдиного чоловіка, що може складно і тямуче будь-яке прошеніє написати. Дуже хитрий був Парфен. Лише узнає, що прийшли до нього по такій потребі, набундючиться і носом сопе — не підходить. А тільки побачить, як пришелець цощь у кишені мие або ж вузлики з-за пазухи чи з кошика виймає, стає таким лагідним-лагідним. (Дід казали, що тоді його хоч до болячки клади). І кладе йому на стіл темний селюк останню копійку або ж натурою платить: яечками, курми, маслом, сметанкою. Ні від чого не відмовлявся Парфен. Лаявся лише, коли мало.

А ще, казали дід, приїжджав на літо у село «фершала» з повіту. Великим паном показував себе. Багато надій покладали на нього люди: кожен думав дістане тепер ліків, щоб не так «у нутрі крутило». Дарма, що й цьому милосердному доводилося добре «руку золотити». Останне несли бідаки, аби тільки недугу вижити. Було то колись...

ВАСИЛИНА Венедиктівна Каретна зовсім не схожа на отих колишніх Парфентія і повітового «фершала». Часи не ті та й прийоми інші. Ні, ми зовсім і не думаємо говорити, що займалася хабарями чи ще чимсь подібним така шановна, вельмиавторитетна у Бандурівці жінка. І коли б хто спробував таке сказати, ми б з вами у баталю пішли; як? Василю Венедиктівну ображаєте? Це вже занадто.

І почали б з вами наперей всі заслуги скривджені називати: — Віynu всю пройшла — раз. 20 років фельдшеру у Бандурівці — два. Член жіночої ради — три, депутат сільської Ради — чотири... І ще довго-довго перелічували б її почесті, авторитети незаперечні.

Ні, ще раз повторюємо: зовсім не схожа Василина Венедиктівна на писаря Парфентія, який так підозріло сопив. Навпаки, вона люб'язно посміхалася, лагідно щebetала до клієнтів, але не до всяких. Залежало це, насамперед, від обставин. Прийомів тут є чимало. І психологія тонка руки беручої і руки даючої.

Приходить Ганна Матвійченко і Марія Кукуруза з Пантаївки за медичною допомогою. Відбувається розмова:

— Воно, звичайно... той, можна... Але... самі знаєте, — соромитися скромно Каретна. І почне далі натакати, мовляв, пішли тепер люди невдячні, а ти тут перетруджуєшшоразу. При цьому пальці руки беручої починають нервово ворухитися — долоня свербить. Оце і є ознака найперша, що треба «позолотити ручку». І «золотять».

Іноді ініціатива йде від руки даючої. Власник її теж недвозначно натякає, що все враховує і обов'язково «віддячить». У таких випадках «подачу» можна брати зразу. Можна також вийти з кабінету або відвернутися. І тоді з'являється десь під реєстраційною книгою чи на підвіконнику хрусткий напірець без здачі. Роби тільки вигляд, що нічого не помічаєш.

Отож різні прийоми бувають. І зовсім нема чого зрівнювати старорежимних Парфентія і повітового «фершала» з Василю Венедиктівною.

О. ПОЛЦУК.

Олександрійський район.

КІНО

Людина — це звучить гордо

ВІНИ ласкаво, з хорошою, трохи сумною посмішкою дивляться один на одного — двоє немолодих, вже посивілих людей. І очі їх світяться великим щастям. Це не страшно, що на віях затремтіла прозора краплинка. Не втрималась, проложила ледь помітну мокру стежку на зморшкуватих щоках. Адже це сльози радості: таких не соромляться.

А в другій кімнаті не стихає сміх, пісня, веселі жарти. Там за святковим столом сидять їх діти, їх онуки — діти, народжені іншими жінками, але які саме Євдокію і Євдокіма називають дорогими словами «мамо» і «батько».

Хтозна, може саме зараз, наче кадри кінофільму, проноситься перед старими їх життя, багате різними випробуваннями, і все-таки чудове, справжнє життя. Мабуть, згадують вони тепер свою далеку молодість, що почалася ще в роки громадянської війни, бачать провінціальне містечко, свій дерев'яний будинок... Сюди один за одним привели прості радянські люди Євдокія і Євдоким п'ятьох осиротілих дітей, виховали їх.

Звичайна, навіть дещо банальна історія. І ось у цій, здавалось би, далеко не оригінальній темі несподівано на повний голос зазвучала нова думка. В маленькій і на перший погляд непомітній події Віра Панова — автор задушевної глибоко людської повісті «Євдокія» і сценарист однойменного фільму*, розкрили цілу епоху, її ідеї, людей, конфлікти.

— Коли б твір Віри Панової, — згадує режисер картини Т. М. Ліознова, — розповідав тільки про «чужих дітей», тільки про те, як Євдокія і Євдоким виховали п'ятьох прийомних дочок і синів, не варто було б створювати фільм. Але в ролі Євдокії, мов у краплі, відобразилась історія всієї радянської країни і мимоволі мені уявилось, що Євдокія — це не просто жінка, Євдокія — це Росія, це її серце, її душа, велика, чутлива, чесна.

* «Євдокія». Новий художній фільм. Автор сценарію В. Панова, режисер-постановник Т. Ліознова, оператори П. Катаєв, Ж. Мартов.

Мал. А. Михліка.

Ось чому, відмовившись від свого попереднього задуму ставити картину по сценарію Буданцева і Єршова «Віра, Надія, Любова», Т. М. Ліознова екранізувала невеличку повість.

Режисеру пощастило перевести на мову кіно всю весняну поетичність, психологічну тонкість і чарівну привабливість прозаїчного твору.

Зміюється кадр за кадром. Громадянська війна, роки відбудови народного господарства, Велика Вітчизняна війна... Виросли діти, порозліталися з рідного гнізда, а скроні батьків зовсім непомітно відкрила ламорозь сивини. Але не постаріла душа Євдокії і Євдокіма, не покряслася іржею байдужості. Все такою ж ніжно-чистою залишилася вона.

Той, хто бачив Людмилу Хитяєву в «Тихому Доні», «Піднятій ціпні», не впізнає її по манері гри в ролі Євдокії. У артистки зникла потреба принадно посміхатися, демонструвати свій зовнішній вигляд. Замість цього довелося шукати нові фарби, нові нюанси — скупі, стримані, психологічно наповнені. В результаті виконавця створила глибоко ліричний образ простої російської матері-трудівниці.

Не дуже багато тексту у М. Лебедева (Євдоким), але навіть мовчанка його надзвичайно красномовна. Повільний у рухах, розсудливий, Євдоким втілює у собі міць, силу і доброту робочої людини, її високі моральні якості.

У фільмі «Євдокія» є й інші акторські вдачі. Особливо хотілося б відмітити

Н. Зашпініну в ролі Катерини, В. Івашова в ролі Павла.

...Спалахує світло у залі. Закінчилася кінокартина, але ще довго будуть глядачі під враженням чудового твору.

М. БАРСЬКИЙ.

ДЕ СЬОГОДНІ ВІДПОЧИТИ

Закінчився трудовий тиждень, і ти, шановний читачу, маєш змогу цілком і змістовно провести свій вихідний день. Болельники футболу, звичайно, попрямують на стадіон «Авангард», де сьогодні о четвертій годині дня відбудеться календарна гра між юнацькими командами одеського «Чорноморця» та кіровоградської «Зірки».

А хто з вас не любить провести частину свого відпочинку в кіно? Сьогодні на екранах міста ви побачите цікаві фільми.

В кінотеатрі імені Держинського демонструються «Віслюва таємниця» та «За довгою стіною».

В кінотеатрі «Сиванець» — «Піонерська честь» та широкоекранний фільм «І знову раюк». На літньому майданчику — «Коло».

В кінотеатрі «Мир» — «Доктор Айболіт» та «Євдокія».

Для любителів хроніки демонструються хронікальні фільми, а ввечері художній фільм «Далеко від Батьківщини».

В приміщенні Палацу культури імені Жовтня ви можете подивитись у виконанні драматичного колективу селища Перемога п'єсу Великого Кобзаря «Назар Стодоля».

Увага, любителі естради! Сьогодні в обласній філармонії відбудеться концерт Чернігівського естрадного молодіжного ансамблю в супроводі інструментального квінтету.

Отже, куди ви не підете сьогодні, психіка вас чекає змістовний і веселий відпочинок.

Редактор П. МАРЧЕНКО.